

Brusel 18. května 2021
(OR. en)

8768/21

CULT 33
AUDIO 54
SOC 273

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	7431/21
Předmět:	Závěry Rady o oživení, odolnosti a udržitelnosti kulturních a kreativních odvětví

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o oživení, odolnosti a udržitelnosti kulturních a kreativních odvětví ve znění schváleném Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 17. a 18. května 2021.

Závěry Rady

o oživení, odolnosti a udržitelnosti kulturních a kreativních odvětví

Rada Evropské unie,

PŘIPOMÍNÁJÍC:

1. potřebu, vzhledem k pandemii COVID-19, bezprecedentního úsilí o větší odolnost a transformaci v EU, jak je uvedeno v závěrech přijatých Evropskou radou na zvláštním zasedání ve dnech 17. až 21. července 2020¹;
2. odhodlání urychleně přijmout rozhodná politická opatření na podporu kulturních a kreativních odvětví v době krize i mimo ni, jak vyjádřili ministři EU pro kulturu, sdělovací prostředky a audiovizuální odvětví na svých třech neformálních videokonferencích v rámci chorvatského a německého předsednictví;
3. řadu mimořádných opatření zaměřených na podporu kulturních a kreativních odvětví zavedených Evropskou unií a jejími členskými státy od počátku pandemie COVID-19;
4. význam evropského pilíře sociálních práv pro zajištění toho, aby v procesu oživení, ani v digitální a ekologické transformaci nebyl nikdo opomenut;

¹ Dokument EUCO 10/20.

5. politickou dohodu o navýšení rozpočtu programu Kreativní Evropa (2021–2027) v rámci nového víceletého finančního rámce (VFR);
6. přijetí akčního plánu na podporu oživení a transformace mediálního a audiovizuálního odvětví Evropskou komisí.

VĚDOMA SI:

7. klíčové úlohy kultury pro evropskou identitu a její významný příspěvek k životaschopnosti, inkluzivnosti, demokratickému fungování a prosperitě našich společností prostřednictvím své vnitřní hodnoty a významného sociálního a hospodářského dopadu;
8. potenciálu kultury jako zdroje nápadů a prostředku k vytváření nových řešení, reakce na diskriminaci a posilování sociálních vazeb, vytváření nových forem solidarity, oživování prostorů a posilování naší schopnosti lépe čelit současným i budoucím výzvám;
9. uznání kulturních a kreativních odvětví jako jednoho ze základních ekosystémů evropského hospodářství a jeho potenciálu jako hnací síly hospodářského rozvoje;
10. schopnosti umělců, výkonných umělců a tvůrců přizpůsobit se výzvám, které přináší současná krize, nalézat nové a inovativní způsoby, zejména v digitálním prostředí, poskytovat obsah svému publiku a přilákat nové publikum;
11. bezprecedentní potřeby obnovy a posílení kulturních a kreativních ekosystémů s využitím zkušeností získaných z výzev, které plynou z krize COVID-19.

BEROUC V ÚVAHU, ŽE:

12. současná krize odhalila strukturální výzvy v kulturních a kreativních odvětvích a vyžaduje okamžitou reakci, jakož i dalekosáhlá a ambiciózní opatření, která otevřou cestu k větší odolnosti a udržitelnosti kulturních a kreativních odvětví, zejména umělců a pracovníků těchto odvětví;
13. je zásadní posílit kulturní a kreativní odvětví, zejména odvětví nejvíce zasažená současnou krizí, řešením jejich zranitelnosti a podporou spravedlnosti a rovnosti pro všechny, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost situaci umělkyní a pracovníků působících v kulturním odvětví.

POUKAZUJE NA TO, ŽE:

14. kulturní a kreativní odvětví patří k nejvíce zasaženým krizí COVID-19 kvůli jejich jedinečným vlastnostem, jako je přímý kontakt s publikem, a skutečnost, že i když ne všechny, mnoho kulturních akcí bylo uzavřeno a akce byly zrušeny, což mělo za následek vážné hospodářské obtíže;
15. velká část pracovníků kulturních a kreativních odvětví, včetně těch nejzranitelnějších, čelí značné nejistotě, často kvůli nedostatečné sociální ochraně a mechanismům na podporu v nezaměstnanosti, neboť kulturní činnost se často vyznačuje nejistými krátkodobými smlouvami a vysokým počtem osob samostatně výdělečně činných;
16. mikropodniky a malé a střední podniky, jakož i kulturní instituce a organizace (ziskové i neziskové), které tvoří podstatnou část kulturních a kreativních odvětví a přispívají ke kulturní rozmanitosti, potřebují vzhledem ke své zranitelnosti vůči negativním dopadům krizí opatření uzpůsobená na míru;

17. mnoho umělců, tvůrců a kulturních pracovníků se rychle uchýlilo k předvádění své práce a kreativních postupů on-line, čelí ale výzvě zajistit udržitelné zdroje příjmů, zatímco velké online platformy zaznamenaly nárůst ve svém provozu i příjmech;
18. se ukázalo, že přístup ke kultuře má velký význam pro dobré životní podmínky občanů a soudržnost společnosti, ale obavami souvisejícími se zdravím může být nadále omezován;
19. omezení přijatá za účelem řešení pandemie mají dopad na mobilitu kulturních pracovníků a pohyb kulturních děl, což představuje výzvu pro kulturní a jazykovou rozmanitost, pokračování dialogu, výměnu a přeshraniční hodnotové řetězce;
20. pandemie zasáhla rovněž partnery z kulturních a kreativních odvětví ve třetích zemích, proto je důležité projevit solidaritu a spolupracovat s nimi v jejich úsilí o udržitelné oživení a rozvoj v rámci mezinárodních kulturních vztahů a vnější činnosti EU.

S NÁLEŽITÝM OHLEDEM NA ZÁSADY SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY URČUJE PŘÍSLUŠNÉ OBLASTI PRAVOMOCÍ ČLENSKÝCH STÁTŮ A ÚLOHU A AUTONOMII SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ, NÁSLEDUJÍCÍCH ŠEST PRIORIT S CÍLEM PODPOŘIT OŽIVENÍ, VĚTŠÍ ODOLNOST A UDRŽITELNOST KULTURNÍCH A KREATIVNÍCH ODVĚTVÍ:

I. ZLEPŠIT PŘÍSTUP K DOSTUPNÝM FINANČNÍM PROSTŘEDKŮM

Vyzývá členské státy a Komisi, aby:

21. využily nástroje pro oživení a odolnost s cílem umožnit zotavení z negativního dopadu pandemie COVID-19 a zvýšit odolnost kulturních a kreativních odvětví vůči budoucím krizím, a to řešením strukturálních výzev, kterým tato odvětví čelí, a případně prováděním vhodných a účinných režimů podpory;
22. podporovaly synergie mezi programy EU, které se týkají kulturních a kreativních odvětví, jako jsou Kreativní Evropa, Erasmus+, Horizont Evropa, program InvestEU, program Digitální Evropa, fondy politiky soudržnosti a Nástroj Evropské unie na podporu oživení;
23. zjednodušily postupy podávání žádostí a co nejvíc omezily byrokracii programů financování;
24. usilovaly o to, aby nikdo nebyl opomenut a aby mechanismy financování odpovídaly specifickým potřebám a kapacitám osob samostatně výdělečně činných, mikropodniků, malých a středních podniků a institucí a organizací (ziskových i neziskových) v oblasti kultury;

25. sdílely individualizované informace o možnostech financování a spolufinancování, které jsou pro kulturní a kreativní odvětví k dispozici, prostřednictvím struktur v členských státech podporujících tato odvětví, jakož i prostřednictvím příslušných kanceláří, agentur nebo kontaktních míst programů EU, a posílily dialog mezi těmito subjekty s cílem zajistit, aby se kulturním a kreativním odvětvím dostávalo včasných informací a poradenství.

Vyzývá Komisi, aby:

26. poskytla společný nástroj „jednotného kontaktního místa“ k získávání relevantních, pravidelně aktualizovaných, srozumitelných, snadno dostupných a individualizovaných informací o možnostech financování pro kulturní a kreativní odvětví ve všech úředních jazycích EU, což umožní všem aktérům v oblasti kultury rychle získat přístup k informacím o příslušných programech financování EU;
27. posoudila uplatňování pravidel státní podpory pro kulturní a kreativní odvětví s ohledem na zvážení potřeby přizpůsobení;
28. nadále úzce spolupracovala se zúčastněnými stranami při provádění podpůrných opatření a programů financování EU s cílem zajistit, aby dostupné finanční prostředky odpovídaly potřebám odvětví, zejména v případě nepředvídaných okolností;

II. ZVÝŠIT ODOLNOST PRACOVNÍKŮ V KULTURNÍCH A KREATIVNÍCH ODVĚTVÍCH

Vyzývá členské státy, aby:

29. v úzkém dialogu s danými odvětvími podporovaly v příslušných rámcích další rozvoj spravedlivého a udržitelného trhu práce, včetně sociální ochrany pro pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích, který zohledňuje charakteristiky kulturních a kreativních činností²;
30. podporovaly probíhající dialog a výměnu s pracovníky kulturních a kreativních odvětví, povzbuzovaly je k tomu, aby problémy oznamovali již v rané fázi a sdíleli nalezená řešení.

Vyzývá členské státy a Komisi, aby:

31. podporovaly další rozvoj nových obchodních modelů kulturních a kreativních odvětví, například využitím potenciálu dat, které reagují na hospodářské, digitální a společenské výzvy a výzvy v oblasti životního prostředí;
32. podporovaly příležitosti k odborné přípravě, které budují kapacity v oblasti podnikatelských, digitálních, finančních a manažerských dovedností, duševního vlastnictví, jakož i celkové odolnosti pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích;
33. podporovaly hledání nových způsobů a prostředků pro zajištění příjmů umělců, diskutovaly o postavení umělců a vyměňovaly si nápady týkající se pracovních podmínek v kulturních a kreativních odvětvích a průmyslových odvětvích v Evropě prostřednictvím skupiny pro postavení a pracovní podmínky umělců a pracovníků kulturních a kreativních odvětví, která má být zřízena v rámci otevřené metody koordinace;
34. podporovaly úsilí o další ochranu kulturních a kreativních odvětví před pirátstvím.

² Doporučení Rady ze dne 8. listopadu 2019 o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně, *Úř. věst. C 387, 15.11.2019, s. 1.*

III. DÁLE POSILOVAT MOBILITU A SPOLUPRÁCI

Vyzývá členské státy a Komisi, aby:

35. přijaly vhodná opatření na další podporu spolupráce, a to i se třetími zeměmi, a usnadnily volný pohyb umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích a podporovaly výměny, spolupráci a uměleckou svobodu tím, že zohlední obecné zásady volného pohybu osob a služeb;
36. dále zkoumaly řešení otázek mobility, což umělcům a pracovníkům v kulturních a kreativních odvětvích usnadní orientaci mezi různými správními postupy přeshraniční mobility;
37. podporovaly spolupráci napříč uměleckými obory a ve vhodných případech zjednodušily související pravidla;
38. podporovaly nezbytnou flexibilitu, která umožní přesměrovat evropské fondy mobility tak, aby odpovídaly nejnaléhavějším potřebám odvětví, pokud budou zavedena cestovní omezení.

IV. URYCHLENÍ DIGITÁLNÍ A EKOLOGICKÉ TRANSFORMACE

Vyzývá členské státy a Komisi, aby:

39. podporovaly prohlubování dovedností pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích s cílem umožnit jim účinný přístup, využívání, zisk a konkurenceschopnost v digitální oblasti, a to s přihlédnutím k úloze, kterou hrají velké online platformy;
40. využily příležitosti, které nabízí revidovaná směrnice o audiovizuálních mediálních službách³ a směrnice o autorském právu⁴, s cílem usnadnit oživení kulturních a kreativních odvětví;
41. podporovaly mezioborovou spolupráci mezi kulturními a kreativními odvětvími a odvětvími životního prostředí a technologií, podporovaly inovace jak v kultuře, tak v průmyslu, a plně využívaly jazykové a digitální technologie, např. umělou inteligenci;
42. ve vhodných případech podporovaly kulturní vzdělávání pro všechny generace jako prostředek k vytvoření informovanějšího postoje spotřebitelů k širší rozmanitosti kulturních produkcí;
43. zdůrazňovaly důležitou transformační úlohu, kterou hrají kulturní a kreativní odvětví jako hnací síla udržitelnosti, a pokud možno zajistily příznivé podmínky pro všechny kulturní aktéry, aby maximalizovali svůj potenciál v boji proti změně klimatu, a to i snížením dopadu svých činností na životní prostředí.

³ Směrnice 2010/13/EU ve znění směrnice (EU) 2018/1808.

⁴ Směrnice (EU) 2019/790

V. ZLEPŠIT ZNALOSTI A PŘIPRAVENOST NA BUDOUCÍ VÝZVY

Vyzývá členské státy a Komisi, aby:

44. podporovaly podrobnou a důkladnou znalost specifických potřeb, vlastností a zranitelných míst každého kulturního a kreativního odvětví v celém hodnotovém řetězci, například prostřednictvím výzkumu, mapování, probíhajícího a úzkého dialogu se zúčastněnými stranami, včetně místních komunit;
45. usnadňovaly sdílení know-how, osvědčených postupů a informací týkajících se nejúčinnějších způsobů oživení kulturních a kreativních odvětví (např. opatření plánu na podporu oživení) a zaměřily se na připravenost na neočekávané a nejisté jevy, které mohou tato odvětví v budoucnu narušit;
46. posílily ochranu kulturního dědictví tím, že se zaměří na udržitelnost a odolnost vůči katastrofám jako nedílnou součást správy kulturního dědictví.

VI. ZOHLEDNIT KULTURNÍ SCÉNY A MÍSTNÍ KOMUNITY

Vyzývá členské státy a Komisi, aby:

47. jako informační zdroj pro stanovení priorit v oblasti kulturních politik, strategií a programů zahrnuly potřeby a názory kulturních scén a místních komunit, čímž se maximalizuje sociální dopad činností a nápadů pocházejících z kulturní sféry;
48. nadále podporovaly partnerství mezi kulturními a kreativními odvětvími a dalšími oblastmi politiky (např. zdraví, vzdělávání, mládež, věda, výzkum a inovace, životní prostředí, zaměstnanost, sociální věci a turismus) s cílem využít přínosů kultury pro dobré životní podmínky a udržitelnost, a to případně plným využitím stávajících struktur.

Vyzývá členské státy, aby:

49. tam, kde je to možné, podporovaly vazby mezi kulturními scénami, místními komunitami, orgány a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích, přičemž je třeba uznat, že kultura a kreativní ekosystémy silně využívají přístup „zdola nahoru“;
50. podporovaly sociální propojenost prostřednictvím kultury jako cennou reakci na dopady omezení fyzického kontaktu a digitálních interakcí;
51. podporovaly kulturní povědomí ve společnosti podněcováním aktivní kulturní účasti a rovného přístupu ke kultuře pro všechny sociální skupiny, včetně těch nejvíce marginalizovaných a zranitelných;
52. podněcovaly kulturní instituce k rozvoji inovativních přístupů a metod, které přilákají rozmanité publikum.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY SI VYMĚŇOVALY OSVĚDČENÉ POSTUPY
A DO ROKU 2023 TYTO ZÁVĚRY VYHODNOTILY.

Relevantní dokumenty týkající se příslušné politiky

Evropská rada

Závěry Evropské rady přijaté na zvláštním zasedání ve dnech 17. až 21. července 2020 (dokument EUCO 10/20)

Nová strategická agenda na období 2019–2024 (přijata Evropskou radou dne 20. června 2019)

Závěry Evropské rady ze dne 14. prosince 2017 (dokument EUCO 19/1/17 REV 1)

Ministerská prohlášení

Prohlášení o kultuře v době krize COVID-19 (duben 2020)

Bukurešťské prohlášení ministrů kultury a jejich zástupců o úloze kultury při budování budoucnosti Evropy (duben 2019)

Rada Evropské unie

Závěry Rady, kterými se mění pracovní plán pro kulturu (2019–2022) (Úř. věst. C 193, 9.6.2020, s. 20)

Závěry Rady o řízení rizik v oblasti kulturního dědictví (Úř. věst. C 186, 5.6.2020, s. 1)

Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o kulturním rozměru udržitelného rozvoje (Úř. věst. C 410, 6.12.2019, s. 1)

Závěry Rady o strategickém přístupu EU k mezinárodním kulturním vztahům a rámci pro činnost (Úř. věst. C 192, 7.6.2019, s. 6)

Závěry Rady o pracovním plánu pro kulturu (2019–2022) (Úř. věst. C 460, 21.12.2018, s. 12)

Závěry Rady o podpoře přístupu ke kultuře s použitím digitálních prostředků se zaměřením na rozvoj publika (Úř. věst. C 425, 12.12.2017, s. 4)

Závěry Rady o kulturních a kreativních přesazích v zájmu stimulace inovací, hospodářské udržitelnosti a sociálního začlenění (Úř. věst. C 172, 27.5.2015, s. 13).

Závěry Rady o informačních službách zaměřených na mobilitu a určených umělcům a kulturním pracovníkům (Úř. věst. C 175, 15.6.2011, s. 5)

Evropská komise

Evropská média v digitální dekádě – Akční plán na podporu oživení a transformace (COM(2020) 784 final)

Maximální využití inovačního potenciálu EU Akční plán pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU (COM(2020) 760 final)

Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci (COM(2020) 456 final)

Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019) 640 final)

Nová evropská agenda pro kulturu (COM(2018) 267 final)

Evropský parlament

Usnesení ze dne 17. září 2020 o kulturním oživení Evropy (2020/2708(RSP))

Usnesení ze dne 7. června 2007 o sociálním postavení umělců (2006/2249(INI))

Zpráva ze dne 25. února 1999 o situaci a úloze umělců v Evropské unii (A4-0103/99)

UNESCO

Kultura v krizi: Příručka k politice pro odolné kreativní odvětví (2020)

Kultura a pracovní podmínky pro umělce: provádění doporučení z roku 1980 o postavení umělců (2019)

Doporučení týkající se postavení umělců (1980)
